Förlossningsvård och eftervård

En trygg och välfungerande förlossningsvård är något av det viktigaste vår välfärd kan erbjuda. Svensk förlossningsvård är bland den säkraste i världen. Spädbarnsdödligheten är 1 per 1000 levande födda och mödradödligheten 4 per 100 000.

Barnmorskornas, läkarnas och den övriga vårdpersonalens insatser är avgörande för en trygg förlossningsvård. De måste få bättre förutsättningar.

- Se en långsiktig förstärkning av förlossningsvården och utökad budget så att förlossningsvården har tillräckliga resurser.
- Utöka "Min Barnmorska" så att fler mammor med behov kan få hjälp av samma team av barnmorskor genom hela graviditeten och förlossningen.
- Utveckla ett lika tydligt program för eftervård, som för graviditeten hos mödravården.
- Införa en-till-en-vård, det vill säga en barnmorska per kvinna i aktiv förlossning.
- Möjliggöra mer rotationstjänstgöring och utveckla möjligheterna till handledning och mentorer för nyutbildade barnmorskor.

Förlossningsvården i Stockholm

Under föregående mandatperiod, när Liberalerna var med och styrde, togs flera viktiga beslut för förlossningsvården. Framför allt fastslogs inriktningen för framtidens förlossningsvård som innehöll ett åttapunktsprogram med flera tydliga målsättningar. Projektet Min Barnmorska – en sammanhållen vårdkedja genom graviditet, förlossning och eftervård – permanentades och har sedan dess utökats till fler förlossningsenheter. Anslagen till förlossningsvården ökade med totalt 555,5 miljoner kronor över tre år (2022–2024). Vidare reviderades vårdvalet inom förlossningsvården, bland annat med en årlig uppräkning av ersättningen på 20–40 miljoner kronor. Därutöver beslutades det om att öppna en ny förlossningsklinik på S:t Görans sjukhus under våren 2023. Liberalerna värnar ovannämnda satsningar och vill fortsätta utvecklingsarbetet inom förlossningsvården.

Liberalerna vill:

- Se en långsiktig förstärkning av förlossningsvården och utökad budget så att förlossningsvården har tillräckliga resurser.

- Att regionen varje år ska göra en förlossningsprognos för de kommande åren och vidta åtgärder som behövs för att säkerställa tillräcklig kapacitet i förlossningsvården.
- Utöka "Min Barnmorska" så att fler mammor med behov kan få hjälp av samma team av barnmorskor genom hela graviditeten och förlossningen.
- Värna kulturdoulor.

Ökad kapacitet och resurser

Från Liberalernas sida vill vi långsiktigt fortsätta att förstärka förlossningsvården. De resurser som skjuts till ska kunna användas i reformarbetet för en bättre förlossningsvård, bland annat genom en barnmorska per födande kvinna samt utökad bemanning. Utöver detta vill Liberalerna se en förstärkning av resurser varje år i form av en indexuppräkning av vårdvalet. Förlossningsvården innebär både slutenvårdstillfällen och akutverksamhet och bör ersättas på likande sätt som övrig akutverksamhet.

KULTURDOULOR

I Region Stockholm finns sedan 2016 kulturdoulor som stöttar gravida kvinnor med utländsk bakgrund före, under och efter förlossningen. Kulturdoulan fungerar som en länk mellan kvinnan och vården genom att förklara rutiner, rättigheter och förlossningsförloppet på ett kulturellt och språkligt anpassat sätt. Under förlossningen kan hon ge trygghet och stöd samt hjälpa till med kommunikationen. Efter förlossningen erbjuder hon samtal och praktisk information om eftervård och nyföddhetsperioden. Liberalerna ser att kulturdoularna kan hjälpa till med att öka tryggheten, minska förlossningsrädsla och förbättra vårdupplevelsen för kvinnor som inte är bekanta med svensk sjukvård.

EFTERVÅRD

Alltför många kvinnor lider av problem som kan kopplas till komplikationer under graviditet och förlossning. Det är därför viktigt att kvinnor får stöd även efter förlossningen, det vill säga en god eftervård. Min Barnmorska utgör en del i arbetet med att förbättra eftervården. Liberalerna ser dock att eftervården i Region Stockholm behöver utvecklas ytterligare. Såväl förlossningskliniker som mödrahälsovården behöver bättre fånga upp kvinnor med förlossningsskador och psykisk ohälsa, och ge snabb och tillräcklig hjälp. Ett särskilt program för en förbättrad eftervård ska tas fram som liknar det för graviditet inom mödravården, vilket inkluderar en översyn av tillgången till fysioterapeutisk kompetens.

Liberalerna vill:

- Utveckla ett lika tydligt program för eftervård, som för graviditeten hos mödravården.
- Se över tillgången till fysioterapeutisk kompetens.
- Fortsätta utveckla amningsmottagningarna.

God arbetsmiljön i förlossningsvård och eftervård

I Sverige råder ingen brist på barnmorskor, men många väljer att arbeta deltid, eller att arbeta inom andra delar av vården än förlossningsvården. Det tyder på att arbetsvillkoren i förlossningsvården behöver förändras. Många beskriver arbetet inom förlossningsvården som roligt och meningsfullt, men ett stort problem är att det kan vara stressigt att ha ansvar för flera pågående förlossningar. I enlighet med inriktningsbeslutet för framtidens förlossningsvård ska Region Stockholm som första region införa konceptet en-till-en-vård, det vill säga att en barnmorska endast ansvarar för en kvinna under förlossningens aktiva fas. Det är en modell som regeringen vill sprida till övriga landet.

För att nyutbildade barnmorskor ska känna sig säkrare och utvecklas i arbetet är det viktigt att de kan arbeta tillsammans med en mer erfaren kollega. Därför ska möjligheterna till mentorer och handledning utvecklas.

En möjlighet att skapa bättre arbetsförhållanden är att kombinera tjänstgöring i mödravård, eftervård och förlossning. Det kan göra att fler orkar med att arbeta inom förlossningen, samtidigt som kunskaperna inom andra delar av mödravården underhålls. Detta och mycket annat behöver genomföras för att förbättra arbetsmiljön och förutsättningarna för personalen.

Liberalerna vill:

- Införa en-till-en-vård, det vill säga en barnmorska per kvinna i aktiv förlossning.
- Möjliggöra mer rotationstjänstgöring, så att barnmorskor kan variera mellan det intensiva arbetet i förlossningen och andra arbetsuppgifter i mödravård och eftervård.
- Bemanna rätt. Det behövs fler kollegor i förlossningsvården. Barnmorskor och läkare kan dessutom få avlastning av andra yrkeskategorier med arbetsuppgifter som inte kräver deras kompetens.
- Utveckla möjligheterna till handledning och mentorer för nyutbildade barnmorskor
- Minska administration och krångel. Precis som alla andra vårdgrenar lägger medarbetare i förlossningsvården för mycket tid på byråkrati och IT-strul. Vi fortsätter satsa på att förenkla och modernisera.

Uppdaterad: 8 juli 2025